

děv se o provedeném sporu a o provedení exekuce vnuceným zřízením práva zástavního, a to bez výhrady, takže jeho postup podle zásady § 863 obč. zák. při uvážení všech okolností nedává rozumné příčiny pochybovati o jeho úmyslu uznati ony pohledávky a schváliti dotčené sporné řízení.

Je naprosto právně bezvýznamné, z jaké pohnutky žalobce tak jednal, neboť jeho pohnutka nebyla druhé sporné straně oznámena a nemohla jí býti známa. Je také vedlejší pro posouzení rozhodující otázky, jak se zachoval žalobce v jiných podobných sporech, neboť bezvýhradné zaplacení pohledávek, o něž jde, i s útratami nedopouští jiný výklad žalobcova úmyslu, než že uznal nejen ony pohledávky, ale i závaznost exekučního titulu a tím schválil konkludentním jednáním i vedení tehdejšího sporu.

Čís. 16965.

Nekalá soutěž (zákon č. 111/1927 Sb. z. a n.).

Jde o rozšiřování ve smyslu § 10 uved. zákona, kdo instrukce, jež obsahují nepravdivé údaje a zlehčují soutěžitele, rozesílá svým obchodním zástupcům, jsou-li mezi nimi i samostatní podnikatelé, kteří jednak mohou býti přímými zákazníky zlehčovaného zboží, jednak působiti na své zákazníky ve prospěch nebo na škodu soutěžitelů. Není potřebí, aby se obsah instrukce dostal na vědomost dalších osob, pro které nebyl podle úmyslu rozšiřovatelů určen.

Odškodné za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy lze přiznati jen, jsou-li dokázány konkrétní okolnosti, z nichž plyne, že závadné údaje skutečně pronikly do veřejnosti a že jimi skutečně utrpěly dobrá pověst podniku žalobcova nebo jeho zboží; nestačí pouhá možnost takové újmy.

(Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 207/38.)

Žalující firmy vyrábějí asbestocementovou břidlici, zejména též pro krytí střech. Žalovaný vyrábí hliněné krytiny. Žalovaný pořádá každého roku pro své zástupce důvěrnou konferenci, na které jsou probírány směrnice pro prodejní postup v příští sezoně a na které se zástupci zpravují o nabytých zkušenostech. Nejprve se koná konference pro nové zástupce a potom pro všechny zástupce. O konferencích se pořizují zápisy, obsahující průběh celého jednání konference. Dne 14. prosince 1935 se konala v M. výroční důvěrná konference nových zástupců, které se zúčastnilo 24 nových zástupců. Při jednání věnována část rozpravy také asbestocementové krytině. Této části rozpravy se zúčastnili výhradně jen noví zástupci, nikoli žalovaný ani některý z vedoucích úředníků jeho továren na hliněnou krytinu. Noví zástupci žalovaného si sdělovali při uvedené části rozpravy své zkušenosti s asbestocementovou krytinou. Jimi sdělené poznatky a zkušenosti byly pak zaznamenány v zápise o uvedené důvěrné konferenci. Tento zápis, jenž byl pak za-

slán 65 zástupcům žalovaného, obsahoval tyto údaje: »Asbestocementová krytina není vhodná pro hospodářské budovy vůbec, poněvadž je vzduchotěsná a nedovoluje vystřídání vzduchu v prostorách podstřešních; proto krmivo pod těmito střechami tuchne a znehodnocuje se, při čemž pára za chladného počasí se pod střechou sráží ve vodu. Tím se kazí vazba i šalování, jež časem podléhá houbě a hnilobě. V době, kdy ceny asbestocementu začaly klesati, začala klesati i jeho jakost a dnes už nejsou vzácné případy, že majitelé s asbestocementovou krytinou ji se střech shazují a nahrazují taškami pálenými. Do dnešního asbestocementu se namnoze přidává i velké množství mramorové moučky a celulosy, která při požárech působí známé výbuchy.« Žalující firmy se proto na žalovaném domáhají žalobou: 1. aby se zdržel rozšiřování uvedených závadných údajů, 2. uveřejnění odvolati, 3. zaplacení 10.000 Kč každé ze žalujících firem a 4. přiznání práva uveřejnění rozsudkový výrok. K odůvodnění žaloby přednesly: Žalovaný zaslal v prosinci 1935 uvedený zápis za účelem soutěže všem zástupcům i svým odběratelům, zápis byl rozeslán ve velkém rozsahu a rozšířen především v středních Čechách a vnikl do nejširších vrstev zájemců, byl čten také na druhé konferenci zástupců žalovaného dne 25. ledna za účasti 61 zástupců žalovaného a též takto byl rozšiřován, zástupci žalovaného nejsou jeho pevnými zaměstnanci, kteří by se zabývali výhradně prodejem jeho výrobků, nýbrž jsou samostatnými živnostníky, totiž pokrývači a obchodníky, u nichž vedle jeho výrobků lze obdržeti též výrobky žalujících firem, jsouce zčásti i jejich zástupci, jde tudíž o zákazníky, kteří se rozhodují, kterého zboží mají použítí ve své živnosti po případě které zboží mají doporučovati svým odběratelům, žalující firmy ovládají celý tuzemský trh na asbestocementovou břidlici ke krytí střech, neboť vyrábějí 95% celkového tuzemského obratu asbestocementové břidlice a zbývajících 5% se dělí mezi velký počet podniků s místním jen významem, takže asbestocementová břidlice je v představách obecnstva spojována se žalujícími firmami. V oblastech, ve kterých byl zápis rozšířen, prodávají žalující firmy nejméně za 2½ milionu Kč svých výrobků. Účelem konferencí, jež žalovaný pořádá se svými zástupci, je dávat jim instrukce k nabízení a prodeji zboží. Aby si je zástupci pamatovali, bývá o nich pořízen a rozeslán zápis, jako tomu bylo i v uvedeném případě. Onen zápis, sestavený zaměstnanci žalovaného podle jeho všeobecného příkazu o pořizování takových zápisů, nebyl označen za důvěrný. Závadné údaje zápisů nejsou pravdivé a jsou způsobilé poškoditi žalující firmy a ohroziti odbyt jejich výrobků. Jednání žalovaného se přičí dobrým mravům soutěže a žalovanému musila býti známa jeho způsobilost poškoditi žalující firmy. Rozšiřováním inkriminovaných údajů utrpěly žalující firmy těžké příkoří, byly jim přivoděny i jiné osobní újmy a proto náhradou za to požaduje každá z žalujících firem částku 10.000 Kč. Soud první stolice zamítl žalobu. Odvolací soud uznal podle žaloby o zdržení se žalovaného závadných údajů a jejich odvolání, jinak odvolání nevyhověl. Dů-

v o d y: Odvolací soud nesouhlasí s názorem prvního soudu, že v souzeném případě nejde o nekalou soutěž. Především je řešiti otázku, zda údaje byly učiněny nebo rozšířeny »za účelem soutěže«. V § 10 zák. proti nekalé soutěži požaduje zákon, aby si původce údajů uvedený účel nejen uvědomil, ale i aby onen účel byl vodítkem pro jeho jednání a aby bylo při tom jeho snahou dosíci onoho účelu. Tím se do podstaty dotčeného zákonného ustanovení dostává i pro obor civilního práva jistý subjektivní moment, t. j. úmysl původce dosíci určitého účelu. Tento úmysl nelze vždy všeobecně předpokládati, nýbrž jest na to, zda bylo jednáno v uvedeném úmyslu, usuzovati podle zevních skutečností jednotlivého případu (§ 863 obč. zák., rozh. č. 14742 Sb. n. s.). V souzeném případě jest zjištěno, že zápis byl sepsán úředníkem žalovaného, že bylo účelem schůze, aby zástupci obdrželi informace potřebné při odbytu a nabídce zboží a aby si pamatovali veškeré instrukce, které jim byly na konferenci dány a probrány, že o konferencích se učiní zápis, který se zasílal všem zástupcům na konferenci pozvaným, že tudíž účelem schůzí pro zástupce žalovaného bylo informování a instruování zástupců a že se na nich mluvilo o prodejním postupu. Prvý soud sám z uvedených zjištění dochází k závěru, že účelem schůze bylo řádně poučiti účastníky při prodeji výrobků o jejich činnosti pro žalovaného a že nedostavivši se zástupci měli možnost nabýti jakéhosi poučení pročtením zápisu. Žalovanému, jak sám doznal, byl obsah zápisu znám a zápis byl s jeho vědomím jeho zaměstnanci rozšířen, takže již podle vnějších známek činu lze spolehlivě dovoditi, že při něm šlo o účel soutěže, který byl úmyslem žalovaného. Prvý soud sám uvádí v rozsudku, že se žalovaný na své zástupce obrací zápisem zvýšiti ve svém vlastním zájmu ještě jejich odbornou úroveň a udržeti tak dosavadní odbyť svých výrobků a prosperitu svého závodu: po případě je ještě zvýšiti. Mínil-li první soud, že závadné údaje neučinil žalovaný, nýbrž jeho zástupci na konferenci, která byla důvěrná, jest poukázati na to, že žalovaný odpovídá za své zástupce podle § 17 zákona proti nekalé soutěži; ostatně není předmětem žaloby konference, takže nerozhoduje, zda ona schůze byla důvěrná či nikoliv, nýbrž jest rozhodující zápis o ní, který jako důvěrný označen nebyl, jehož obsah žalovaný znal a který byl jeho zaměstnanci a s jeho vědomím rozšířen. Nezáleží na tom, že mínění zástupců je v zápise formulováno tak, že se uvádí jako jejich názor, a že by žalovaný výslovně neprohlašoval, zda s jejich názorem souhlasí, a že zástupci nejsou vybízeni, aby oněch údajů užívali při získávání zákazníků nebo aby je jinak rozšiřovali. Stačí, že je žalovaný nebo jeho zaměstnanci s jeho vědomím rozšiřovali. Nelze schváliti názor prvního soudu, že žalovaný tak učinil, nepřekročiv mezí organického celku, jakým byl jeho závod, ale že zůstával plně v oněch mezích, neboť tu jest podle § 17 zákona proti nekalé soutěži odpověden. Ostatně jeho zástupci, jimž byl zápis doručen, nejsou ani povinni prodávati jeho tašky, neboť v jejich smlouvě se žalovaným jest jen klausule, že se »žádá«, aby prodávali výhradně krytinu žalovaného, a tito jeho zá-

stupci — mistři pokrývači — jak zjištěno, kupují i zboží žalujících firem, takže jsou vlastně jen jeho zákazníci. Jest ovšem souhlasiti s názorem prvního soudu, že výklad zákona proti nekalé soutěži nemůže jíti tak daleko, že by majitel podniku nesměl ani řádně instruovati osoby, které jsou ve službách jeho podniku, avšak v souzeném případě nelze říci, že jde o instruování řádné. Z všeho toho, co jest uvedeno, dochází odvolací soud k závěru, že se údaje ty staly za účelem soutěže, a nelze pochybovati, že jsou způsobilé poškoditi podniky žalujících firem, neboť podle jejich obsahu bylo jejich účelem, aby adresáti při rozhodování se mezi zbožím žalujících firem a zbožím žalovaného dávali jemu samému přednost. Žalovaný sice nabídl o pravdivosti údajů důkaz svědky a časopisem P. zpravodaj, č. 3 z 15. března 1936, avšak uvedenými důkazy nelze dokázati pravdivost závadného údaje, neboť důkaz pravdy by v souzené věci bylo možno provésti jen znalci. Tento důkaz však žalovaný nenabídl, takže pravdivost údaje nedokázal. Nerozhoduje, že důkaz znalci o nepravdivosti údaje nabídly žalující firmy, neboť nikoliv žalobkyně nepravdivost, nýbrž žalobce pravdivost údaje má dokázati. Nelze tedy přihlížeti k námitce žalovaného, že údaj je pravdivý. Zdržovací žaloba jest odůvodněna nejen podle § 10, ale i podle § 1 zákona proti nekalé soutěži, neboť je v rozporu s dobrými mravy soutěže, když podnikatel nepravdivě instruuje své zástupce, instrukce byla dána v hospodářském styku a jest způsobilá poškoditi soutěžitele. Byl proto rozsudek prvního soudu částečně změněn a rozhodnuto, jak se stalo. Výrok o uveřejnění navrženého odvolání jest odůvodněn § 10, odst. 1, zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. Uveřejnění rozsudku podle § 18 uved. zák. neshledal odvolací soud k ochraně zájmu žalujících firem za nutné, zejména když uveřejněním odvolání žalovaného dosáhnou účelu žaloby dostatečnou měrou. Náhrada za utrpěné příkoří nebyla žalobcům přiznána, neboť neudali konkrétní základ pro jeho posouzení, k čemuž nestačí pouhé tvrzení, že rozšířením inkriminovaného údaje způsobil žalovaný žalujícími firmám těžké příkoří a způsobil jim i jiné osobní újmy (rozh. č. 11142 Sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání stran.

Důvody:

Také odvolací soud přihlížel k zásadám vyloženým v rozh. č. 14742 Sb. n. s., na něž ukazuje žalovaný v dovolání, a podle názoru dovolacího soudu dospěl odvolací soud hledíc na skutečnosti zjištěné v souzeném případě k správnému úsudku, že se údaje obsažené v pozastaveném zápisu staly za účelem soutěže. Vždyť se týkaly zboží soutěžitelů žalovaného, jeho jakosti a účelnosti a byly oznámeny zástupcům žalované firmy k tomu účelu, aby také k nim jako k ostatnímu obsahu zápisu hleděli v obchodní činnosti, tedy v soutěži; na tom nic nemůže změnit způsob, jak k onomu zápisu došlo a jaké snad ještě jiné účely sledovali žalovaný nebo přímí původci zápisu a jeho rozšiřovatelé. Jestliže šlo

o stesky, jež prý z vlastního podnětu přednášeli zástupci jako pokrývači dotčení na výdělků snížením cen za práci, nebylo zajisté potřebí upozorňovati na to zástupce, kteří ke konferenci nepřišli, když rovněž jsou pokrývači a když tedy sami ony následky pocítili a znají. Pozastavené údaje však se týkají, jak již řečeno, jakosti zboží a jeho účelnosti, tedy jiných otázek nežli právě jen poklesu výdělků, a nelze seznati, jaké jiné účely byly tu pohnutkou k jejich oznámení zástupcům nežli právě účel soutěžení.

Žalovaný odpovídá za celý obsah zápisu a správně tu ukázal odvolací soud na předpis § 17 zákona proti nekalé soutěži, při čemž měl na mysli, že žalovaný odpovídá za ony orgány, jež v jeho podniku zápis sepsali a rozšiřovali. C obchodní zástupce, pro něž byl zápis určen, zatím v této souvislosti nejde. Nepadá tu na váhu, zda jde o údaje, jež při konferenci učinili obchodní zástupci, anebo zda jde přímo o údaje žalovaného; jedno od druhého nelze tu dělit, když zápis tvoří celek, k němuž má příjemce přihlížeti jako k informaci a instrukci pocházející od podniku žalovaného.

Žalovaný marně tu ukazuje na to, že prý oznámení v zápisu bylo samozřejmě důvěrné již proto, že bylo určeno jen pro jeho obchodní zástupce a že prý je již také proto pokládal za důvěrné. Vždyť rozšiřování zlehčujících údajů bylo závadné s hlediska § 10 z. p. n. s., i kdyby bylo učiněno anebo také označeno jako důvěrné, neboť i takto se dostává údaj na vědomost většího počtu osob a již proto musí rozšiřovatel počítati s tím, že údaj může proniknouti do širších kruhů. Případy, jež má na mysli odst. 3 § 10 z. p. n. s., jsou celou svou povahou docela odlišné, proto nelze tu ani obdobou sáhnouti k uvedenému zákonnému předpisu.

Žalování ovšem míní, že zápis, byv rozesílán jen jeho zástupcům obchodním v jejich vlastnosti zástupců, musil nutně zůstat omezen ve svých účincích jenom na tento okruh osob, náležících vlastně k organickému celku jeho podniku, a v tom smyslu míní, že by mu zákonem proti nekalé soutěži nemohlo býti bráněna ve volném styku s příslušníky tohoto celku. Než tu nutno přihlížeti k tomu, že obchodní zástupci žalovaného, iimž byl zápis zaslán, nejsou navzez k němu v poměru zaměstnanců, nýbrž že jsou samostatní podnikatelé — pokrývači —, kteří v této své vlastnosti navazují právní poměry a obchodní styky se svými zákazníky, a že pak důsledkem toho mají také jisté povinnosti vůči těmto osobám; jestliže sám žalovaný uvádí, že oni objednávají krytinu podle přání svého zákazníka — stavebníka —, je zřejmé, že ve vztahu k zákazníkovi mohou na něho působiti svou radou nebo doporučením ve prospěch nebo na škodu dodavatelů krytiny a že se již takto může v soutěži projevit účinek údajů obsažených v zápisu pocházejícího od podniku žalovaného; není však bez skutkového podkladu ani závěr, že oni sami mohou býti zároveň přímými zákazníky, i když mají obchodní zastupitelství pro žalovaného nebo pro jiné firmy, a že tedy ony údaje mohou míti na ně

vliv na újmu žalujících firem také jako na zákazníky. Zdali si žalovaný nebo osoby, které za něho jednaly, uvědomily všechny vyličené důsledky, nepadá zatím na váhu.

Závadnost obsahu rozšiřovaného zápisu jest ovšem již dána jak jeho obsahem, tak jeho rozesláním oněm obchodním zástupcům žalovaného a nenastala teprve tím, že se dostal na vědomost dalším osobám, pro které snad podle úmyslu řišířovatelů určen nebyl; nerozhoduje, jakým způsobem se dostal na vědomost žalující firmy. Žalovaný nemá pravdu, míní-li, že by šlo o omezení volné soutěže anebo že by šlo o ochranu průmyslové špionáže.

Ani dovolání žalujících firem není oprávněno. Také v otázce odškodného za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy jest přihlížeti ke konkrétním okolnostem souzeného případu. V souzené věci nebylo dokázáno, že ony údaje skutečně pronikly do veřejnosti a že jimi skutečně dobrá pověst podniků žalujících anebo jejich zboží nějak utrpěla. Sama možnost takové újmy, kterou žalobkyně v dovolání dovozují jak co do důvodu, tak také co do výše z rozsahu obratu, nestačí k přiznání odškodného. K nápravě dostačí tu podle okolností souzeného případu zatím odvolání závadných údajů.

Čís. 16966.

Měl-li zaměstnanec čs. státních drah (autorisovaný civilní inženýr) ve výslužbě opětuující se, třebas co do výše kolísající, stálý příjem z činnosti znalecké pro různé úřady a soudy, lze mu snížit výplatu jeho odpočivných požitků o polovinu jeho výdělečného příjmu podle § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. z. a n. Nerozhoduje, že nebyl stálým soudním znalcem ve smyslu civilního řádu soudního.

(Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 527/38.)

Žalobci jako železničnímu radovi ČSD. v. v. byla výměrem ředitelství státních drah v P. ze dne 11. září 1935 snížena výplata jeho odpočivných požitků za rok 1934 podle § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. z. a n. o polovinu jeho výdělečného příjmu 10.796 Kč v témž roce dani důchodové podrobeného, t. j. o 5.398 Kč, aniž tím úhrn jeho odpočivných platů a výdělečného příjmu klesl pod částku 24.000 Kč, nepočítajíc do ní výchovné 1.500 Kč, které žalobce kromě pense a jednotného drahotního přídavku v tom roce dostal. Tvrdě, že uvedené snížení není oprávněno, ježto žalobce nemá stálého výdělečného příjmu ve smyslu řečeného zákonného ustanovení, nýbrž že jde u něho jen o příjem nezaručený, nahodilý a příležitostný, ježto žalobce je sice autorisovaným civilním inženýrem, nepodniká však žádných staveb nebo podobně, nýbrž podává toliko úřadům neb stranám na jejich žádost v určitých případech posudky za honoráře v částkách zcela nepravdivých, nezaru-